GEORGE L. NIMIGEANU
(3 IANUARIE 1938 – 11 FEBRUARIE 2018)

George L. Nimigeanu
(3. Januar 1938 – 11. Februar 2018)

(*Zusammenfassung*)[*]

Der Beitrag *George L. Nimigeanu (3. Januar 1938 – 11. Februar 2018)* hat das typische Format eines bibliografisch-biografischen Artikels. Die biografischen Ansätze betreffend den aus der Bukowina stammenden Mediascher Autor und die Auslegung seines literarischen Wirkens stellen ihn als einen vom Schicksal gezeichneten Menschen, der Flucht und Deportation in den Bărăgan erleiden musste, dar. Sein dichterisches Werk, das unter anderem Gedichte (die als „Räume des Gedenkens" und als „Hologramme einer traumatischen Vergangenheit" gedeutet werden) aber auch eine literarische Autobiographie (in *Vămile năpăstuirii. Mărturii…Mărturisiri*, 2016) umfasst, wurde landesweit nicht angemessen gewürdigt. Seine Gedichte spiegeln Schicksalsschläge, die eine Menschengemeinschaft bewältigen musste, wieder. Die spannende und authentische Erzählung *Vămile năpăstuirii* vergegenwärtigen in verschiedenen Stilregister große Menschengruppen und Familien, die durch Solidarität, Brüderlichkeit, Freundschaft, Menschlichkeit, Zusammenhalten in der Familie, Treue, Selbstaufopferung und Glauben den Widrigkeiten des Schicksals widerstehen.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Bukowina, Flucht, Deportation in den Bărăgan, Flucht aus dem Gulag, der Dichter als Zeuge, literarische Autobiografie, die Stufen der Erzählung, Stilregister, epische Kerne, narrative Funktionen.

Gheorghe L. Nimigeanu vede lumina zilei la 3 ianuarie 1938, în localitatea Tereblecea Veche, din județul Rădăuți. Este fiul țăranilor Leon Nimigeanu și Domnica, născută Vasilaș. Tatăl său este fratele profesorului universitar George C. Nimigeanu (1909–1987), „remarcabil geograf și înzestrat poet bucovinean", doctor al Universității din București, cu teza *Huțanii din Bucovina, studiu antropogeografic și etimologic* (1945), și văr cu Dumitru Nimigeanu, autorul cărții *Însemnările unui țăran deportat din Bucovina*, Paris, 1958 (cu ediții ulterioare: Londra, 1960; Timișoara, 1993). Gheorghe

[*] Traducere: Carol-Alexandru Mohr.

Analele Bucovinei, **XXV**, *1* (50), p. 329–339, Rădăuți – București, 2018

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

face şcoala primară şi gimnaziul, în refugiu, în diferite localităţi din România: clasa I în comuna Jariştea, judeţul Vrancea (1945–1946); clasele II–VI, în comuna Grabaţ-Lenauheim, judeţul Timiş-Torontal (1946–1951).

În anul 1951, familia sa este deportată în Bărăgan, stabilindu-i-se domiciliu obligatoriu în satul Salcâmi, comuna Perişoru, judeţul Ialomiţa. Aici, Gheorghe face clasa a VII-a (1951–1952). Clasele a VIII-a şi a IX-a le urmează la Liceul Teoretic din Feteşti-Gară (1953–1954), învăţământ fără frecvenţă, deoarece, ca fiu de deportat, nu avea dreptul să urmeze cursurile liceale de zi. Pentru a-şi câştiga existenţa, lucrează ca muncitor agricol zilier, prestând diverse activităţi ocazionale. De pe Bărăgan fuge la Bucureşti, unde reuşeşte al doilea pe listă la Liceul „Dimitrie Cantemir”. Descoperit de Miliţie, este predat părinţilor, la Sfatul Popular, cu proces-verbal, sub ameninţarea trimiterii tatălui la Canal în cazul repetării faptei. Face clasa a X-a la Liceul Teoretic din Cernavodă, astăzi Liceul „Anghel Saligny”, judeţul Constanţa, la cursuri de zi (1955–1956). Aici, după primul semestru, în 1956, este dat afară, din cauza „domiciliului obligatoriu” (DO), cu interdicţia de a mai fi primit la cursuri. Merge personal la Ministerul Învăţământului, unde obţine direct de la ministrul de atunci, acad. Ilie Murgulescu, aprobarea de a termina studiile liceale. Termină liceul în 1956.

Din cauza „domiciliului obligatoriu”, tânărul nu-şi poate continua studiile. Timp de doi ani, este profesor necalificat la Vlădeni, judeţul Ialomiţa (1956–1957) şi Salcâmi (1957–1958). Din această perioadă datează primele sale încercări literare: mai multe caiete cu „poeme despre deportare şi Canal, despre urgia care se abătuse asupra noastră şi multe altele”, ascunse la plecarea în armată în lada de zestre, pe care mama sa, găsindu-le, are inspiraţia de a i le arunca în foc înainte de percheziţia amănunţită a celor „trei haidăi”, din 1959, făcută în toiul nopţii. După absolvirea liceului şi obţinerea Diplomei de maturitate (bacalaureat), urmează stagiul militar, cu durata de trei ani, la marină (1958–1961), apoi funcţionează ca profesor necalificat (1961–1962). În 1962, este admis la Facultatea de Educaţie Fizică a Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi. După primul an de studii, este îndepărtat din facultate pe acelaşi motiv: DO la dosar. Reprimit la cursuri, la intervenţia îndrumătorului de an, termină facultatea, în 1965, ca şef de promoţie pe ţară.

După absolvirea facultăţii, Gheorghe L. Nimigeanu este profesor la şcolile din Mediaş (1965–1999), director de cămin cultural, director de şcoală, metodist la Inspectoratul Şcolar Judeţean Sibiu. Lucrarea sa de gradul didactic I este recomandată de I.C.E.F. Bucureşti ca material bibliografic, deoarece prezintă o metodă modernă, activă, de organizare şi desfăşurare a lecţiei de educaţie fizică, în vederea dezvoltării mai pregnante a calităţilor fizice ale elevilor în şcoala generală.

Sub pseudonimul George L. Nimigeanu, debutează în ziarul judeţean „Tribuna Sibiului”, în numărul din 3 august 1968, cu poemul *Vârste incandescente*. După această dată, publică în diverse periodice din întreaga ţară şi, după 1989, de peste hotare. Dintre acestea: „Amfiteatru”, „Apostrof”, „Tribuna”, „Steaua”, „Poesis”, „Transilvania”, „Vatra”, „Târnava”, „Ardealul literar”„Astra”, „Familia”, „Orizont”,

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

„Discobolul”; „Vox Mediensis”; „Cafeneaua literară”, „Convorbiri literare”, „Cronica”, „Dacia literară”, „Revista română”; „Luceafărul”, „Mişcarea literară”, „Oglinda literară”, „România literară”, „Vatra veche”; „Bucovina literară” (Suceava), „«Țara Fagilor». Almanahul cultural-literar al românilor nord-bucovineni”, „Glasul Bucovinei”, „Plai românesc”, „Zorile Bucovinei”, „Concordia”, „Libertatea cuvântului” (Cernăuți); „Actualitatea canadiană”, „Luceafărul românesc”, „Candela” (Montreal – Canada), „Miorița noastră” (New York) ş.a. Este fondator al „Caietelor de la Mediaş”, revistă lunară editată de Primăria Mediaş începând din 2001. Tot el este iniţiator şi organizator, la Mediaş, al acţiunii cultural-literare „Zilele revistelor culturale din Transilvania şi Banat”, manifestare devenită tradiţională.

George L. Nimigeanu debutează editorial cu volumul de versuri *Colinele singurătăţii*, cuvânt-înainte de Ion Mircea, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983. Acestuia îi urmează volumele de versuri: *Fotograf de ocazie*, Sibiu, Editura Transilvania, 1990; *Târgul de fluturi*, Târgu-Mureş, Casa de Editură Mureş, 1994; *Desene pe apă*, Sibiu, Editura Transpres, 1994; *Semne particulare*, Târgu-Mureş, Casa de Editură Mureş, 1995; *Fiinţa întrebării*, cuvânt-înainte de Iulian Boldea, Târgu-Mureş, Casa de Editură Ardealul, 1996; *Viaţă de rezervă*, cuvânt-înainte de Al. Cistelecan, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 1998; *Pe streaşina veacului*, cu o *Postfaţă* de Adrian-Dinu Rachieru, Timişoara, Editura „Augusta”, 1999; *Vinovat de sinceritate*, cuvânt-înainte de Ion Roşioru, Timişoara, Editura „Augusta”, 2001; *Tămăduirea de sine*, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2002; *Semințele focului*, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2004; *Ale vieţii sunt toate cuvintele*, cuvânt-înainte de Cornel Moraru, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2005; *Aerul din cântecul pierdut*, cu un cuvânt-înainte de Iulian Boldea, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2006; *Pietre de râu pete de sânge*, cuvânt-înainte de Ionel Popa, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2006; *Lumina de la început*, cuvânt-înainte de Ionel Popa, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2006; *Jocul ocult al ţărmului cu marea*, cuvânt-înainte de Adrian-Dinu Rachieru, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2006; *Faţa nevăzută a durerii*, cuvânt-înainte de Dumitru-Mircea Buda, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2006; *Întotdeauna viaţa pune întrebări*, cuvânt-înainte de Cassian-Maria Spiridon, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2007; *Nobleţea tăcerii*, cuvânt-înainte de Liviu-Dorin Clement, Mediaş, Editura „Samuel”, 2008; *Zodia nedreptăţii*, cuvânt-înainte de Dumitru-Mircea Buda, Mediaş, Editura „Samuel”, 2010; *Treptele mărturisirii*, cuvânt-înainte de Ion Roşioru, Mediaş, Editura „Samuel”, 2010; *Memoria clipei. Micropoeme*, Mediaş, Editura „Samuel”, colecţia „Scriitori medieşeni”, 2011; *Ferestre la drum de seară*, cuvânt-înainte de Ligia Csiki, Mediaş, Editura „Samuel”, 2013; *Amintirile unei maşini de scris*, cuvânt-înainte de Titu Popescu, Mediaş, Editura „Samuel”, 2015; *Vămile năpăstuirii. Mărturii...*, *mărturisiri*, I, Mediaş, Editura „Samuel”, 2016, 432 p. (volum tipărit cu sprijinul financiar al Comisiei pentru Cultură, Sport, Turism şi Tineret a Consiliului Local al Primăriei Mediaş).

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

Poetul este prezent în câteva antologii: Adrian-Dinu Rachieru, *Poeți din Bucovina*, selecție, studiu introductiv şi profiluri critice, Timişoara, Editura Helicon, 1996, p. 297–302; Eugeniu Nistor, Iulian Boldea, *Antologia poeților ardeleni contemporani*, Târgu-Mureş, Editura Ardealul, 2003, p. 253; Miron Țic, *În pas cu vremea*, București, Editura Amurg sentimental, 2006, p. 122; Societatea Scriitorilor Bucovineni, *Sol omnibus lucet*, antologie realizată de Ștefan-Alexandru Băişanu, Carmen-Veronica Steiciuc, Alis Niculică, Suceava, Editura Lidana, 2012, p. 394–396. În antologia de la Suceava, pe lângă articolul biobibliografic, sunt reținute cinci texte: *Tablou medieval*, p. 396; *Nedumerire*, p. 396; *Răni deschise*, p. 397 („M-aș vrea desculț, copil fugit de-acasă, pe vale, la bu-/nici... dar cale nu-i! Trecută, viața mi s-a tras prin/coasă... dar încă nu știu dat în sama cui mi-a fost tot/neamul... şi de ce anume? Ce preț a pus pe sângele/meu ura? Cu adevărul și dreptatea cum e? Și-n Legea/ Sfântă care ni-i măsura?...//Ziua de mâine oarbă mi se-arată şi-mi fulgeră prin vise/ a... durere... Dinspre nicicând... mijind spre niciodată.../se luminează-n mine... a tăcere..."); *Vremuri anapoda*, p. 397; *Istorie personală*, p. 398.

George L. Nimigeanu este membru al Uniunii Scriitorilor din România (Filiala Mureş: 1996–2014; Filiala Alba – Hunedoara: din 2014), membru al Societății Scriitorilor Bucovineni (din 1996), membru colaborator al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Quebec – Canada (ASRLQ): din 2008.

Activitatea literară a lui George L. Nimigeanu este răsplătită, de-a lungul timpului, cu mai multe premii, între care: Premiul I al revistei „Transilvania" (1974); Premiul I al Festivalului „Lucian Blaga", ediția I, Sebeş – Alba (1981); Premiul pentru poezie al revistei „Miorița noastră", New York (1998); Premiul pentru poezie al Societății Scriitorilor Bucovineni, pentru vol. *Tămăduirea de sine*, Suceava, 2003;Premiul pentru poezie al Editurii Ardealul, pentru vol. *Semințele focului*, Târgu-Mureş, 2004; Premiul Festivalului „Lucian Blaga", ediția a V-a şi al revistei „Târnava", pentru organizarea la Mediaş a evenimentului cultural „Zilele revistelor culturale din Transilvania şi Banat", Târgu-Mureş (2005); Premiul „Magna cum amicitiae" al Zilelor revistei „Convorbiri literare", Iaşi (2005); Premiul „Opera omnia" al Filialei Mureş a Uniunii Scriitorilor din România, Târgu-Mureş (2007); Premiul pentru memorialistică al revistei „Discobolul" şi al Filialei Alba – Hunedoara, 2011.

Pentru prezența sa în viața publică, i se conferă distincția de Cetățean de Onoare al Municipiului Mediaş (22 decembrie 2008).

Pseudonim: George L. Nimigeanu.

George L. Nimigeanu se stinge din viață la 11 februarie 2018, în Mediaş.

Poetul refugiat în Banat şi deportat în Bărăgan George L. Nimigeanu, într-un text cu titlu simbolic, publicat la Cernăuți, *Comuna migratoare* (1996), trăieşte acut – și după cinci decenii – sentimentul dezrădăcinării: „După o viață anapoda, trăită cu țârâita, cum zice o vorbă din bătrâni, am ajuns să nu știu din ce țară şi din ce neam mă trag, nici ce limbă au vorbit şi vorbesc părinții mei şi nici în ce pământ îşi dorm somnul de veci moşii şi strămoşii, care, de acolo de unde sunt, mă veghează cum veghează rădăcina pomului fructele de pe ramuri". George L. Nimigeanu deapănă

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

aici amintiri dulci-amare din satul natal, Tereblecea, sat prin care însuşi Dumnezeu ar fi trecut desculț cândva, sat rămas „după sârma ghimpată, rupt de neam şi de țară, pe acelaşi pământ, sub acelaşi cer, dar în țară străină, după câte se arată, parcă pentru totdeauna". Drama satului Tereblecea, „pribegind în alte legi şi lumi străine", este drama tuturor satelor româneşti samavolnic acaparate de imperiul bolşevic: „Jumătate de veac, mare cât un mileniu, a trecut cu tancurile lui roşii peste inima satului; bătrânii au devenit memorie, limba a început să-şi uite cuvintele, bâlbâindu-le cu accent străin în loc să le rostească răspicat şi cu adâncimi de adevăr, credinței i s-au pus gratii la uşi şi ferestre, peste suflet s-au povârnit pietroaiele şi lanțurile unei sclavii apocaliptice, între frate şi soră, între tată şi fiu, între mamă şi dor, lacrima şi sârma ghimpată devenind atotputernice. Ani în şir, decenii în şir, parcă veacuri, parcă milenii…". Astăzi, când Bucovina „schizoidă" este prezentată lumii ca „model european", când se asumă cu atâta uşurință noi „sacrificii istorice", o altă Bucovină îşi trăieşte, în paralel, cu un sentiment dureros, drama abandonării şi a condamnării ei la înstrăinare totală: „Bătrânii cad pe rând la rădăcinile veşniciei, vârstnicii n-au vreme de suflet şi de limba neamului, din cauza grijilor, tinerii sunt pur şi simplu furați de la trebile înalte de conştiință sau sunt mânați de frică pe unde nici nu gândeşti şi într-un mod cu totul împotriva firii; iar intelectualitatea este ostracizată de-a dreptul, împotriva ei țesându-se cămăşile de forță ale strâmbelor legi, făcute după chip şi interes străin, intenționându-se ştergerea din conştiințe a adevărului despre origini, obiceiuri, tradiții, limbă, istorie şi aparteneța la românism" (George L. Nimigeanu, *Comuna migratoare*, în „«Țara Fagilor». Almanah cultural-literar al românilor nord-bucovineni", anul V, Cernăuți – Târgu-Mureş, 1996, p. 118–121).

Textele refugiului, precum şi cele ale deportării, aparținând literaturii artistice a Bucovinei, sunt, în general, documente ale unei experiențe de viață tragice şi interesează istoria prin autenticitate şi forța lor de expresie. Şi un text, aparținând lui George L. Nimigeanu, care a traversat în veacul trecut, ca atâția bucovineni, experiența refugiului şi a deportării în Bărăgan, este, credem noi, grăitor: „Mama locuia într-o lacrimă/tata mânca/numai duminică seara cu noi.//Şi-am învățat căderea păsărilor/peste marginea lumii/după lumina pâinii când adormeam flămând/ echilibrul între durere şi speranță/ între bucurie şi teamă/pe buza unei căni cu lapte/ pe care o sărutam foarte des/dar numai cu sufletul.//Oarbe mi-au fost drumurile/şi mâinile nu aveau înaintea cui/să deschidă uşile zilelor mele pustii/şi n-aveam în cine să mai cred şi nici de ce/cu pâinea şi sarea inimii mele de copil//şi fugeam/şi mereu fugeam dintr-o întâmplare tristă/către alta la fel.//Şi mama locuia/într-o lacrimă/iar tata/mânca numai duminică seara" (George L. Nimigeanu, *Amintiri din refugiu*, în „Bucovina literară", serie nouă, Suceava, anul XVI, nr. 10 (188), octombrie 2006, p. 20. Ulterior, un text dezvoltat din aceste versuri se publică sub titlul *Mama locuia într-o lacrimă. Jarişte*a, într-o construcție de şase catrene, în volumul *Zodia nedreptății*, 2010, p. 54).

Un întreg ciclu din volumul său de poeme *Zodia nedreptății* (2010), intitulat *Amintiri dintr-o copilărie interzisă*, p. 49–100, este închinat destinului unei familii

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

de refugiați din Bucovina. Poemele din acest volum – ca „spații ale memoriei" – „par holograme ale unui trecut traumatic, reprezentări ale unor tribulații interioare implicând patologia alienării şi a incertitudinii identitare. În subteranele acestora – observă Dumitru-Mircea Buda – lucrează mecanica imperturbabilă a istoriei, a cărei intuiție aduce de îndată lirismul poetului medieşan la punctul de fierbere, creând unele dintre cele mai reuşite pasaje vizionare ale cărții. [...] *Zodia nedreptății* [...] e un poem-fluviu în a cărui freatică paginație, titlurile şi subtitlurile poemelor nu sunt decât indicații vagi ale unui relief de adâncime. Ele sunt reperele unei memorii torturate de agresiunea istoriei injuste şi aberante" (Dumitru-Mircea Buda, *Cuvânt-înainte* la volumul *Zodia nedreptății*, Mediaş, Editura „Samuel", 2010, p. 5). Al doilea ciclu al volumului, *Amintiri dintr-o copilărie interzisă*, „pare să aibă pregnanța unui nucleu. E spațiul în care poetul aduce în primul rând imaginea holografică, vividă, a familiei, figura Mamei şi a Tatălui, refăcând o mitologie deopotrivă orfică şi cosmogonică. Copilăria interzisă pe care George L. Nimigeanu o explorează e un Eden incendiat, prefăcut în Infern de istoria nedreaptă. De altfel, tocmai această ambiguitate a trecutului, a memoriei lui, această coincidență a contrariilor e exploatată de poemele lui Nimigeanu, care reconstruiesc o geografie apocaliptică, memoria revizitând, de fapt, înfrigurată, agonia unei lumi. Poemele sunt localizate cu precizie, ceea ce denotă o nostalgie recuperatoare, speranța că expierea în poem a traumei ar putea recuceri originea în paradisiacul ei" (Dumitru-Mircea Buda, *op. cit.*, p. 5).

Ilustrative nu doar pentru destinul familiei Nimigeanu din Bucovina ocupată sunt, mai ales, două texte din acest volum: *Satul furat. Tereblecea* (p. 51) şi *Ciuma roşie. Vin ruşii* (p. 52–53). În general, titlurile poemelor din acest ciclu sunt sugestive: *Satul furat. Tereblecea*, p. 51; *Ciuma roşie. Vin ruşii*, p. 52–53; *Mama locuia într-o lacrimă. Jariştea*, p. 54; *La ploşniță rie. Jariştea*, p. 55–57; *Trenul foamei. Jariştea – Grabați*, p. 59–61; *Coşmar. Grabați*, p. 62–63; *Drum prin iad. Drumul deportării*, p. 64; *Vara unui copil deportat. Salcâmi*, p. 65; *Locul supliciului. Salcâmi, nr. 368*, p. 66–67; *Lacrimi cu pâine. Salcâmi*, p. 68–69; *Probă de viață. Salcâmi*, p. 70–71; *Copii ai foamei. Salcâmi*, p. 72–73; *Zodia ciulinilor. Salcâmi*, p. 74–75; *Dezgroparea satului. Salcâmi*, p. 76–77; *Trec trenuri. Salcâmi*, p. 78–79; *Biserica de lut. Salcâmi*, p. 80–81–82; *Mea culpa. Salcâmi*, p. 84–85; *Drum păzit de spini*, p. 90–91; *Sat pribeag. Tereblecea*, p. 96.

Pentru exemplificare, din acest ciclu reproducem integral textul poemului *Ciuma roşie. Vin ruşii*: „O ciumă roşie s-a-ntins ca focul/şi peste neamuri, cum şi peste veac…/Veni şi-n Satul Meu… şi, după plac,/ne-a căsăpit şi viața şi norocul.// Şi ne-a prădat, lăsându-ne durerii…/Şi la Fântâna Albă ne-a ucis…/Şi-n Limba Noastră, chiar, ne-a interzis…/Şi-n lanț ne-a pus, ducându-ne-n siberii...// Rupându-ne de neam, sârmă ghimpată/în Adevărul Nostru a întins…/Şi pe Iisus în fiecare ins,/ L-a pus pe cruce, între fiu şi tată…//Cu frica-n sân şi moartea în spinare,/prin sârme-n țară unii s-au tot dus…/Şi ne-am rugat şi noi Celui-de-Sus,/şi am fugit, ziua-n amiaza mare,//de-a valma, printr-un lan de grâu mănos,/cu mama şi cu-n frate dus în brață…/cu spaima-n suflet… şi cu moartea-n față…/în noi purtând

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

osânda Lui Hristos…//Dar ciuma a trecut şi ea hotarul,/grăbind pe urma noastră şi… ne-a prins…/Şi-n urma ei speranța ni s-a stins…/Şi timpul a rămas cu minutarul//în punctul zero, unde, interzise,/visele mor… iar libertatea nu-i/decât un drept: Golgota să ți-o sui,/în ciuda Adevărurilor scrise…//Şi ne-au furat câte un râu din sânge…/Şi fiii să se nască nu mai vor…/Şi mamele se frâng de mila lor…/Şi Dumnezeu, de mila noastră, plânge…".

Dintre poemele publicate în periodice, construite în aceeaşi poetică inconfundabilă, *Scrisoare din Bucovina* se întrupează din datini şi povestirile străbunilor, luminând vechi cărări ale „eternei reîntoarceri", lângă izvorul fremătând al dorului, „primenit", ritualic, în sufletul său de copil: „Sunt iar în Bucovina… şi mi-e bine!.../Lumina din colinde ninge… lin…/Mi-e sufletul pahar celest cu vin…/ toastând în pragul anului ce vine…//Cu noime vechi mă dăruie ninsoarea…/Mi-aud străbunii povestind… bătrâni…/Visează-n mine sfintele țărâni,/iluminând pierdutelor cărarea…//Copil, m-ascund în datini!... Albul pur/dezleagă-n rosturi largurile Firii,/ izvor înmugurind nemărginirii/şi-nchipuindu-i dorului contur…//Şi-aud – la geamul sufletului meu –/precum demult: «primiți cu pluguşorul?»…/Şi-n suflet saltă, primenit, Izvorul…/Cu… inima… copil fiind şi eu…" (confer „Vatra veche", Târgu-Mureş, anul IV, nr. 12 (48), decembrie 2012, p. 22. Poemele de aici, *Decembrie*, *Poveste de iarnă*, *Seară de Crăciun*, *Scrisoare din Bucovina*, *Iarnă la Sâmbăta de Sus*, *Ninge-n Ardeal*, alcătuiesc un adevărat ciclu, sub titlul general *Sărbătorile de iarnă*).

Complementar, ar trebui citit şi un alt text, *Noapte mereu*, reprezentativ, în opinia noastră, pentru poetica acestui pribeag bucovinean: „Pe marea mea noapte-i mereu şi plouă,/bat fără tihnă vânturi selenare;/stelele-n ceruri nu deschid cărare/ teama îmi leagă mâinile-amândouă.//Şi, pâlpâind pe țărmul de plecare,/bătrânul far în urmă mi s-a stins;/eu ard sub timp, de îndoială nins,/vremelnicind cu viața în eroare.//Pe marea mea, rătăcitor prin vise,/ încrâncenat țin valurilor piept,/dar nu-nțeleg spre ce liman mă-ndrept/către ce vămi şi porturi interzise//Unde mă duc, speranța n-are nume,/doar înlăuntrul gândului aprind/câte-o feştilă-abia mai pâlpâind/ pe-o nelumească margine de lume.//Pe marea mea – corabia şi eu.../şi-n mine şi deasupra – Dumnezeu!".

Format în „respectul canoanelor clasice", fără a beneficia însă de „ecoul critic meritat", George L. Nimigeanu se impune în poezia contemporană prin „virtuozitatea prozodiei". „Poet-mărturisitor", ispitit mereu de evadarea din imperiul „luminilor zăvorâte" şi al „rănilor deschise", poet de „stirpe blagiană", el încearcă să purifice cotidianul prin recursul la „metafora ontologică" şi exploatarea oximoronului, potolindu-şi, astfel, setea de înalt şi de absolut, într-un timp „măcinat de jocul măştilor" şi de „seducția dedublării" (Adrian-Dinu Rachieru, 1996). Opera sa, „bogată în sensuri şi perspective metafizice şi metapoetice", cuprinde adevărate „piese de puzzle care se îmbină perfect", configurând o imagine ce se vrea „fața nevăzută a durerii" (Ionuț Caragea, 2010). În „târgul de fluturi", George L. Nimigeanu, prins între „mişcătoarele nisipuri ale poemului", îşi „străbate existențele" – „albe continente ale uimirii/ mereu în derivă", ademenit de muzica stranie din „labirintul

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

cuvintelor", străbătând printre măşti, şoapte, semne, „în galeria de umbre", şi purtând „statuia timpului pe umeri". George L. Nimigeanu este „un poet care, pe lângă har, are şi ştiinţa rară a edificării operei sub semnul ciclic al rigorii lirice". „Integrala [sa] poetică" se edifică pe „o constantă autodefinire", însoţită de „o ingenuitate orfică", „marcate de sentimente controlate liric", „rânduite după rigori abstract-meditative" şi tutelate de „un tradiţionalism bine strunit" (Cassian-Maria Spiridon, 2007).

„După al Doilea Război Mondial – precizează Ionel Popa, în 2017 –, în vremea comunismului de import, la noi nu s-a dezvoltat, ca în Apus, un neo-neorealism. Abia după «marele frământ» din 1989, prin apariţia a numeroase cărţi (dar nu numai cărţi) despre ţara transformată într-o închisoare, putem vorbi de un neo-neorealism românesc. Cea mai recentă carte apărută în această «bibliotecă» este *Vămile năpăstuirii. Mărturii, mărturisiri...*, I, Mediaş, Editura „Samuel", 2017, semnată de George L. Nimigeanu" (*O proză neo-neorealistă*, în „Vatra veche", lunar de cultură, serie veche-nouă, Târgu-Mureş, anul IX, nr. 1 (97), ianuarie 2017, p. 32).

Iniţial, materialul cărţii vede lumina tiparului în revista „Discobolul", de la Alba Iulia. Număr de număr, timp de aproape şase ani, mărturiile autorului, însumând circa 600 de pagini, se publică aici sub titlul *Desculţ*, *de-a lungul nedreptăţii*. Cartea publicată în 2016, *Vămile năpăstuirii...*, nu este, cum observă critica de întâmpinare, o simplă carte de memorialistică. În acest prim volum, *Vămile năpăstuirii...* este „o autobiografie literară", care cuprinde, cronologic, două etape de viaţă: refugiul din Bucovina (la invazia sovietică din 29 iunie 1940) şi deportarea familiei sale în Bărăgan, căreia i se stabileşte aici, în 1951, domiciliu obligatoriu (DO) în satul Salcâmi, comuna Perişoru, judeţul Ialomiţa. Familia de refugiaţi bucovineni Nimigeanu pribegeşte cu căruţa, de la Tereblecea (localitate aflată astăzi în raionul Hliboca din regiunea Cernăuţi), până în Vrancea, iar de aici, după un an, cu trenul, până în satul Grabaţi (Grabaţ-Lenauheim), din plasa Sânnicolau Mare, judeţul Timiş-Torontal. Aici familiile de refugiaţi bucovineni şi basarabeni sunt aşezate în casele şvabilor repatriaţi în Germania ori deportaţi în Siberia şi sunt împroprietărite. Pentru o scurtă perioadă, refugiaţii trăiesc cu „iluzia că viaţa intră pe un făgaş al normalităţii".

În 1951, însă, „zeci de familii de bucovineni, basarabeni, sârbi, macedoneni etc." sunt ridicate în grabă şi duse „în necunoscut". Drumul noii pribegiri, de la graniţa cu Jugoslavia până în „inima Bărăganului", este „un infern fizic (trecerile bruşte de la căldură la frig, ploi interminabile, foame, sete) şi psihic (înjurături şi adresări violente cu apelativul «trădători, titoişti etc.» din partea celor cu arme care-i păzeau..., din partea ofiţerilor şi gradaţilor şi, mai deloc, din partea soldaţilor" (*ibidem*, p. 32). Familia Nimigeanu, compusă din cinci persoane, este repartizată în satul Salcâmi, primind pe buletin, la fel ca toţi ceilalţi dislocaţi, „stigmatul DO" (domiciliu obligatoriu), desemnând o categorie de oameni care, timp de un deceniu, trăieşte în România drama celor „lipsiţi de drepturi civile". „Satul Salcâmi din inima Bărăganului – notează Ionel Popa –, satul celor cu DO, [devine] o sinecdocă a ţării transformate în Gulag sub stăpânirea dracilor aflaţi în slujba Împăratului

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

Roșu" (*ibidem*, p. 33). Iată și mărturisirea lui George L. Nimigeanu, făcută în acest sens: „Toți, câți eram acolo în Salcâmi, fără nicio îndoială, eram o colonie penitenciară, niște deținuți, o colonie supravegheată zi și noapte de către niște formațiuni militare opresive, în patrulare neîntreruptă: trupele Ministerului de Interne" (*Vămile năpăstuirii...*, p. 232); „În locul acela, frățește, în greul zilelor, în suferință și-n deznădejde, în temeri cum și-n necazuri, în neantul aceleiași vinovății fără nume, vinovății inventate de cine știe care minte bolnavă, se amestecau laolaltă bucovineni, basarabeni, bănățeni, olteni, șvabi, bucureșteni, dobrogeni, români, ucraineni, aromâni, sârbi, poloni, slovaci aduși cu forța din diferite zone ale țării. Statisticile oficiale ale acelui «timp inuman», prin măsluirea adevărului adevărat, cum și statisticile de mai târziu (cum și unele chiar din zilele noastre), din diferite cauze și interese, nu spun adevărul" (*ibidem*, p. 198–199); „Într-un spațiu și într-un timp al durerii, timp în care nu am deschis în mine ferestre, cum ar fi trebuit să se întâmple, în alte condiții, ci am săpat șanțuri adânci, în care, astăzi, îmi stă «înmormântată» copilăria"; „Atunci, pe Bărăgan, în Salcâmii deportării mele, [...] eram pedepsiți pentru o vină de care nu ne făceam vinovați", [acolo] „eram robi la noi, acasă, deportați în propria noastră țară, eram «pușcăriași» sub cerul liber, într-o pușcărie fără de ziduri, fără uși, fără ferestre și fără acoperiș" (*ibidem*, p. 292–293, 306, 306, 307). În acest spațiu traumatizant, potrivit politicii de îndoctrinare a bolșevismului stalinist aplicate în România, deportații sunt „dușmani ai poporului", „cozile de topor ale lui Tito", „titoiști și trădători de neam" care „se hrănesc cu sângele poporului muncitor", „neam de năpârcă", „reacționari", „spioni".

Principala calitate a relatării lui George L. Nimigeanu – trăitor, martor și mărturisitor al evenimentelor dintr-o perioadă dramatică a istoriei noastre contemporane – este „autenticitatea": „Mărturisirile se deapănă lent, într-un ton calm, fără patimă, în 21 de capitole cu titluri care marchează popasuri și momente din biografia lui Georgică și a celorlalți pribegi și deportați. Tensiunea povestirii e dată de adevărurile dureroase pe care le spune. Și, totuși, realitatea infernală nu-l oprește pe mărturisitor să-și aducă aminte de câteva chipuri luminoase de «oameni cu suflet din acele vremuri»" (Ionel Popa, *op. cit*., p. 32).

Acoperind perioada 1940–1961 (de la cel dintâi refugiu al bucovinenilor și al basarabenilor până la lăsarea la vatră a lui Georgică, după trei ani de militărie), povestirea se derulează în trei „registre stilistice" distincte: cel al evocării poetice a satului natal din Bucovina, Tereblecea, și a oamenilor săi; cel descriptiv, al prezentării locurilor de popas de pe drumul pribegiei și cel narativ, al povestirii vieții de zi cu zi din Grabați și Salcâmi, precum și din timpul stagiului militar. În registrul narativ, are loc un joc al planurilor, o întrepătrundere a lor: cel al comunității, cel al familiei și cel al copilului și adolescentului Georgică. În reconstituirea vieții din perioada 1940–1961, „ritmul domol al povestirii" decurge din strădania autorului de „a povesti bine și frumos", probabil și din preocuparea de a gestiona mulțimea și exactitatea datelor.

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

Din rândul oamenilor refugiului, cărora autorul le schițează profilul, se detașează figurile părinților. Leon Nimigeanu este un om harnic, priceput și îndemânatec în tot felul de activități, dăruit cu omenie și comportându-se cu omenie, în pofida vremurilor de neomenie, pe care le străbate, corect în relațiile cu semenii, manifestând „o iubire totală" pentru familie. Domnica este „un exemplu suprem" de mamă și de soție devotată, femeie harnică și gospodină vestită. Peste tot, în refugiu și în deportare, părinții sunt un model pentru copiii lor, cărora caută să le ofere „o educație exemplară".

În *Vămile năpăstuirii...*, există „pagini de elogiu adus omului care se luptă pentru supraviețuire, pentru salvarea umanului" din ființa speciei. La fel ca în alte cărți consacrate Gulagului, și aici „prietenia, solidaritatea, omenia, hărnicia și credința au dat acestor oameni speranță și putere de a rezista dușmanului" (*ibidem*, p. 33).

Povestea bucovinenilor deportați în Bărăgan și, implicit, cartea calvarului lor, este „plină de nuclee epice" încărcate de semnificații (săparea fântânii de către Leon Nimigeanu, tatăl mărturisitorului) și de „întâmplări cu tâlc" (vizita echipajului de pe remorcherul RM–101 la «prietenii bulgari» de la Balcic, observarea Insulei Șerpilor, din «gura Chiliei» de către soldatul Georgică Nimigeanu, în timpul vizitei echipajului la Odessa, și de către ceilalți matrozi de pe remorcherul RM–101). O pagină de „poezie tragică" o constituie evocarea lui Nicu Iancu, coleg de școală și camarad de oaste, devenit erou în „marele frământ" din 1989.

Imposibil de găsit în Bucovina, această „autobiografie literară" a lui George L. Nimigeanu îmbogățește memorialistica bucovinenilor consacrată spațiului concentraționar al regimului comunist: „Autorul *Vămilor năpăstuirii* are deasupra paginii duhul inspirator și ocrotitor al Marelui Humuleștean. Povestitorul din Humulești evocă Raiul copilăriei, povestitorul din *Vămile năpăstuirii* evocă copilăria fără copilărie din vremea comunismului. [...] În acest volum, autorul este un Creangă sobru și dramatic, uneori până la tragic" (*ibidem*, p. 33); „*Vămile năpăstuirii* este o carte despre evadarea spirituală și morală din Gulag. Trei ar fi căile (toate trei fac una): educarea puterii, a voinței de a rezista condițiilor inumane de trai din Gulag; hotărârea-încăpățânarea de a învăța carte pentru călirea și îmbogățirea minții și a sufletului; solidaritatea, fraternitatea și credința în lupta de împotrivire față de răpitorii libertății. Această evadare este o datorie. Aceasta este, în esență, lecția mărturiilor și mărturisirilor autorului cărții" (*ibidem*, p. 33). Câteva dintre mărturisirile lui George L. Nimigeanu pe această temă sunt memorabile: „Necazul ne unea, îi făcea pe oameni să gândească și să acționeze prompt, sărind în ajutorul celui aflat la necaz. Necazul era un fel de școală a omeniei, a moralității, a frăției întru suferință, indiferent de neam și de locul proveniență noastre geografice" (*Vămile năpăstuirii...*, p. 230); „Nu «vecinătatea» funcționa în relațiile dintre noi, ci frăția întru aceeași suferință [...], buna înțelegere și ajutorul fără condiții fiind un mod de existență normal tot timpul cât am fost pe Bărăgan" (*ibidem*, p. 249).

În documentarea noastră pentru acest articol, bucuria începutului de vară ne-a venit de peste munți. Pentru admirabila receptivitate și servicii ireproșabile, suntem

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)

recunoscători „echipei Samuel”/tinerilor de la Samuel Med S.R.L., care ne-a(u) oferit, în 5–6 iunie curent, cu generozitate, cartea lui George L. Nimigeanu, *Vămile năpăstuirii...* Prin amabilitatea Danielei Bunea și a Simonei Moga, am primit, totodată, de pe Târnave, în anul Centenarului Marii Uniri, expresia cea mai frumoasă a solidarității și a rodniciei gândului dedicat, în «unire de cuget și simțire», gestionării și valorizării patrimoniul cultural al națiunii noastre.

Și cu plecarea lui George L. Nimigeanu dintre noi, Bucovina zilelor noastre rămâne mai săracă, împovărată de zădărniciile unei lumi mărunte, agonizând frivol în deriva idealurilor ce ne-au apropiat cândva, la începutul anilor ’90 din veacul trecut, și a valorilor abandonate ulterior, cu vinovată nechibzuință, în bazarul nostru provincial.

De-a lungul anilor, fac referire la viața și activitatea literară a lui George L. Nimigeanu, între alții: Adrian-Dinu Rachieru, *Poeți din Bucovina.* Selecție, studiu introductiv şi profiluri critice, Timişoara, Editura Helicon, 1996, p. 297–299; Iulian Boldea, *Metamorfozele textului. Orientări în literatura română de azi*, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 1996, p. 43; Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, II, Iași – Suceava, Editura Princeps – Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, 2004, p. 129–130; A[urel] S[asu], *Nimigeanu George L.*, în Aurel Sasu, *Dicționarul biografic al literaturii române DBLR*, vol. II (M–Z), Pitești, Editura Paralela 45, colecția „Marile dicționare «Paralela 45»”, [2006], p. 226–227; Cassian-Maria Spiridon, *Duminica poetului*, în volumul George L. Nimigeanu, *Întotdeauna viața pune întrebări*, cuvânt-înainte de Cassian-Maria Spiridon, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 2007, p. 5–14; Dumitru-Mircea Buda, *Cuvânt-înainte* la George L. Nimigeanu, *Zodia nedreptății*, Mediaș, Editura „Samuel”, 2010, p. 5–10; Societatea Scriitorilor Bucovineni, *Sol omnibus lucet*, antologie realizată de Ștefan-Alexandru Băișanu, Carmen-Veronica Steiciuc, Alis Niculică, Suceava, Editura Lidana, 2012, p. 394–396; Vasile I. Schipor, *Bucovineni în viața cultural-științifică a României postbelice* (IV), în „Analele Bucovinei”, Rădăuți – București, anul XX, nr. 1 (40), [ianuarie – iunie] 2013, p. 289–292; Ionel Popa, *O proză neo-neorealistă*, în „Vatra veche”, lunar de cultură, serie nouă, Târgu-Mureș, anul IX, nr. 1 (97), ianuarie 2017, p. 32–33; Vasile I. Schipor, *„La apa Vavilonului [...], acolo șezum și plânsem”*, în „Euromedia «Bucovina»” – BucPress, Cernăuți, 7 mai 2018 (vezi articolul și la adresa: http://euromedia-ucraina.blogspot.com/2018/05/la-apa-vavilonului-acolo-sezum-si.html).

Vasile I. Schipor

BDD-A32731 © 2018 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.32 (2026-09-14 14:38:09 UTC)